

Taxa postala
plátte in num.
224.718 928.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Oluj-Kolozavár, Strada Barou L. Pop (v. Brassai-n.) 14.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 118, negyedévre 329, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldi-
ra: Havonta 1, negyedévre 3, fél-
évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdet-
ések díjszabása szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányászi
szolidaritás egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Készítők
megbízását nem vállaljuk. A
szerkesztő dr. Marton Ernő, Fele-
lős szerkesztő Jambor Ferenc,
Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernő, Str. Sf. Constantin Nr.

Ara 5 lej

Szerda, 1932 NOV. 16.

5993. IV. XV. EV.
CHISVAN 17. 260. SZÁM

Yo-yo és világválság

Egy francia író: névszerint Miguel Zancosis megaláta végül a válság megoldásának kulcsát.

Az illusztris kartárs azt írja, hogy ha a föld minden egyes lakója vásárolna egy-egy yo-yot, úgy a krízis azonnal megszűnne.

A gondolat érdekes és nem minden alapot nélkülöző. Oyonnax franciaországi városka celluloidgyárai hetek óta teljes zűmrel dolgoznak és mégis csak két-árom heti készéssel tudnak a yo-yo megrendeléseknek eleget tenni. Holott a gyárak azóta, mióta a hajcsaft kiment a divatból, a legkeserveesebb állapotban tengődtek.

El kell fogadni tehát a francia író megállapítását.

Egy kis korrektívummal.

Azzal tudniillik, hogy a nagyszabású yo-yovásárlástól aligha szűnne meg a világválság. De ha megszűnne a világválság, aligha jutna eszükbe az embereknek yo-yot vásárolni.

A fejbomlott harmónia

Molnár Ferenc „Harmónia” című darabja megbukott. Megbukott Pesten és megbukott Bécsben. Különösen Bécsben, ahol az ősz szerzőt csufosan kifütyülték ugyanakkor, amikor a színészeket ünnegették. Keserű, barátságatlan fináléja ez egy termékeny és sikereiben szinte pártatlan, több évtizedes színpadi munkának.

De ennek így kellett jönnie. Molnár Ferenc kivételes képességeit egy életen át ugyanis a mulattatásra állította be. Pontosan kipuhította, mikor leghaszonsabb az elérékenyítés, mikor az ünnelelt öröm, mikor a cinikus elmésség. Polgári hangulatok és érzések okos, jól számító mérnöke Molnár Ferenc, aki soha problémát meg nem pendített írsaiban, mert számító beállítottsága nem bírta volna el a korlátolt számú és gyöngén fizetett közönséget. A probléma egy feltagozódott, egy ezerréti társadalomban pedig nem lehet mindenkié. Nagy színpadi készségét, szellemét, finom szatirizáló képességét felajánlotta tehát annak a rétegnek, amely a legfizetőképesebb. Ennek a rétegnek viszont a házasságtörés, a flört, a megvásárolható szerelem volt a legfőbb életeleme.

Volt.

Ma egyéb problémái is vannak a molnárferenci publikumnak, amely kedvenc szerzőjétől elvárja, hogy egy kicsit hozzászóljon témákhoz, amik aktuálisak. Adja be nekik akár vicc-pilulákban, de mondja el véleményét: mi lesz velük egy gazdasági összeomlás, vagy átcsoportosítás esetén? Ez a gerince a problémáknak, amik a ma polgárát izgatják. És nagyon felizgul a polgár, ha komolyságot vár és smoncát kap. Főleg a bécsi polgár. Ezt bizony meg is mutatta a Harmónia premiérjén.

Amelynek nézőterén a harmóniának volt a legkisebb szerepe.

A svájci mementó

Európa népeinek köztudatában Svájc mindig úgy élt, mint a legboldogabb, legkiszolgáltatottabb, leggazdagabb, legdemokratikusabb országok egyike.

Mialatt Európa nagy népei a harctereken véreztek: Svájc a teljes semlegesség boldog állapotában élt és gazdagodott.

Svájc mementék adott a világ legkülönbözőbb tájairól összeverődött forradalmároknak, nihilistáknak és anarchistáknak, de jómaga, a maga politikai életében nem ismerte a forradalmi kilengéseket, a forradalmi akciókat.

Szociális problémákat is alig ismert ez a kicsi ország, melynek ipara jövedelmező, idegenforgalma aranyat aranyra halmozó, természeti szépségei csodálatosak és bankjai milliárdos, idegen vagyonnokkal telítettek voltak.

És ime most Svájc is belekerült a forradalmi láz áramkörébe.

Genf uccáin, ahol népszövetségi diplomáták elegáns alakjai váltak az évek folyamán megszokottá, ahol népszövetségi közgyűlések és leszerelési konferenciák tanácskozásairól kituduló politikusok rőt-ták eddig békés sétáikat — barrikádok

Az amerikai kormány bizalmas tanácskozásokat készít elő a hadiadósságok kérdésében

Roosevelt csak magánemberként hajlandó részt venni a tanácskozásokon. Hoover utban van Washington felé. Roosevelt két hónapon belül nem dönt kormánya összeállítása tekintetében. A belga kormány is jegyzéket intéz az amerikai kormányhoz

Stimson ellene fordult annak, hogy konferencián vitassák meg a hadiadósságok ügyét

London, november 15. Az amerikai kormány a hadiadósságok és a leszerelés kérdésében bizalmas tanácskozást készít elő, amelyre Roosevelt és több demokrata vezetőpolitikus is meghívást nyert Washingtonba. Amerikai lapjelentések szerint Roosevelt nem fog kitérni a meghívás elől, de csak mint magánember hajlandó résztvenni a tanácskozásokon s nem vállal felelősséget a döntésekért, amelyek a hatalom kézbevétele előtt történnek. Newyorkban valószínűnek tartják, hogy az angol és francia jegyzékekre adandó választ 4—5 napon belül elküldik Európába.

Az Evening News egyidejű Washingtoni távirata közli, hogy Stimson amerikai külügyi államtitkár sajtónyilatkozatban ellene fordult annak az angol javaslatnak, amely konferenciát ajánlott a hadiadósságok kérdésének megvitatására. Stimson kijelentette, hogy az amerikai kormány ezt a kérdést az egyes államokkal külön-külön folytatandó tárgyalások keretében óhajtja

rendezni. Ezzel a problémával kapcsolatban Hoover utban van Washington felé, ahol kormánya közben már előkészíti a hadiadósságkérdésben összehívott amerikai pártközi értekezletet. Egyidejűleg a Chicago Tribune közli Roosevelt nyilatkozatát, aki hangsúlyozta, hogy két hónapon belül nem gondol arra, hogy döntsön kormánya összeállítására ügyében.

Brüsszel, november 15. A belga kormány is jegyzéket fog intézni az Egyesült Államok kormányához hadiadóssági fizetshalasztás kérése ügyében. Ezzel kapcsolatban francia kormánykörökben meg vannak győződve arról, hogy ha sikerülne a hatalmaknak Amerikától újabb moratóriumot kapniok hadiadóssági fizetésekre, ez kedvezően hatna ki a világ valutáris vásárgára is. Legújabb jelentések szerint amerikai frontarcos-csoportok utban vannak Washington felé. Kétezer kisebb csapatokban érkezett frontarcos már a szövetségi fővárosban tartózkodik.

Újra borzalmas erejű tájfun pusztította végig Japán déli partvidékét

Számos városban és községben a házak egész sorai omlottak össze. Ezeröttszáz halálos áldozat eddig

London, november 15. Japán déli partvidéke mentén borzalmas erejű tájfun dühög. A partvidék és a szigetország belső területei között az összeköttetések megszakadtak. Osaka és Tókió között be kellett szüntetni a vasúti forgalmat is. Számos községben és városban a házak egész sorai omlottak össze. Több száz halottal kell számolni.

Újabb jelentés szerint a japán tájfun pusztítás arányai nagyobbak, mint az első jelentésekben követezteni lehetett. Tízezerre tehető a teljesen megsemmisített, harmincezerre a súlyosan megrongált házak száma. A halálos áldozatok számát ezeröttszázra becsülik. A tengeren több hajó elsüllyedt.

Németország a választások után

Alábbi cikk már csak azért is nagy érdeklődésre tarthat számot, mert Keyserling gróftól, a mai német filozófia egyik legpregnánsabb képviselőjéről híre járt az elmúlt hetekben, hogy nyíltan Hitlerhez csatlakozott.

Ez a cikk dokumentuma annak, hogy Keyserling nem vallja magát nácinak. De megdöbbentő dokumentum annak, hogy az olyan értelmes koponya, mint Keyserling, milyen melegséggel és elragadtatással tud írni a hitlerizmusról a gonosz és ostobaság különös keverékéről.

Nemrégiben egy híres angol utazó a Himalája meghódítására indult. Több angol fiatalember jelentkezett kísérőjével. A tudós megmondta nekik, hogy az életüket kockáztatják, mire mosolyogva azzal válaszoltak, hogy legalább érdekes vállalkozásban fognak elpusztulni. Ez a kis történet jellemző a mai német helyzetre. Ha valaki fiatal honfi társaimat megkérdeznék, hogy hova indulnak, azt válaszolnák, hogy mivel nincsen jövőjük, legalább mint hősök akarnak elpusztulni.

Aki meg akarja érteni az új Német országot, és a nacionalszocializmust, a mely a német ifjuság többségének világnézete, annak meg kell érteni azokat a rendkívüli viszonyokat, amelyek a háboru óta Németországban uralkodnak.

A nemzeti szocializmus, a fajvédelem: szakítás két generáció között. A fajvédők többsége úgy érzi, hogy nincsen semmi kapcsolata az előbbi generációkkal. Az ő ideáljai egészen mások, mint azok, amelyek valaha a népelkén uralkodtak és amelyek örökléltüknek látszottak. Az új generáció élete, a német polgár, a német férfi, a német nő élete reménytelenségben és szenvedésekben telt el. A szegénység lassanként természeti törvény lett és ez az új generáció semmit sem kapott az élet örömeiből. Ennek az új generációnak a jövője bizonytalan és már abban a korban, amikor az ifjuságnak még gondtalannak kell lenni, keserve sen küzdeni kell a mindennapi kenyérért.

Az ifju intellektuellek, a tanult emberek osztálya, amelyből épen a szélsőséges pártok lehangosabb emberei kerülnek ki, teljes súlyában érezte a gazdasági válság terheit. A nagy gyárakban, a vasútépítéseknel egyetemi hallgatók dolgoznak, mert valahogyan elő kell teremteniök a mindennapi kenyérrelvélót. A német ifjuság komoly és tárgyilagos, de nem hisz a magán tulajdon szentségében, mert sohasem volt valaminek a tulajdonosa. Nem hisz az egyéniségben, mert csak másokkal együtt, közös munkában tudta valahogyan az egzisztenciáját megteremteni. Nem hisz a lelkiismeret szabadságában sem és Leninnel tart, amikor úgy gondolkodik, hogy a szabadság polgári előítélet és a lelkiismeret tévedés, amely csak gátló erő lehet. A német ifjuság nem ismer osztályelőítéletet, mert az egész német nép szegény. Így azután egészen különös egyéni civilizációt teremtett és az elveit, magatartásának irányvonalait a maga akaratával és elképzelése szerint konstruálta meg.

Még mindig nagy tömeg áll Hitler mögött, mert ő a kifejezője az ifjúság vágyakozásának, amellyel a régi generáció bálványait meg akarja dönteni. A nemzeti szocializmus a szegények és kitagadottak végső menedéke. Ők azt mondják, hogy új világot, új életet, új vallást akarnak. Ez az új Németország kívánsága és ezért a német ifjúság azt hiszi, hogy Hitler a vezére.

Az utóbbi időben Délamerikából szóló munkámba merültem el, de mégis megfigyeltem, hogy a nemzeti szocializmus emelkedő tendenciát mutatott. Hitlerrel soha nem találkoztam, habár egyszer megkértem, hogy töltsön velem egy órát. Elutasította ezt a kérésemet. Mégis az az érzésem, hogy a német önérték életretámasztásánál az a szerepe, ami Jeanne d'Arcnak volt Franciaországban akkor, amikor Franciaország a földön hevert.

Hitler egyszerű ember, primitív lelki és mégis maga köré tudta gyűjteni Németország energiáit. Lehet, hogy családás lesz, de az érdeme megmarad, hogy felébresztette a német öntudatot. Annyi bizonyos, hogy a zeniten tulajtott és talán meg kellene gondolnia azt, hogy okosabb politikus volna, ha visszavonulna és másoknak engedné át a vezetést. Többet ígér, mint amennyit adhat és előbb-utóbb azt fogják követelni tőle, hogy váltsa be az ígéreteit. Először a siker hipnotizálta, most azonban a befolyása lassan elhalványodik. Már a saját pártjában is szakadás állott be, amelyet ki fog mélyíteni a német politika új fejlődési vonala. De utolsó beszédeiből is látszik, hogy még mindig kezében tartja a tömegeket, mert egyszerű agitátor, csodálatos színész és eszes pszichológus.

A Hitlerizmus megnövekedése ellenére is az a meggyőződésem, hogy a Hitler-párt szerencsésül letűnőben van, mert nincs konstruktív programja és mert nem képes legyőzni azt a szügesztív hatást, amely Hindenburg elnök személyéből árad ki a német népre. Hindenburgnak ma is olyan tekintélye van, amilyen Bismarck óta még senkinek nem volt Németországban. Hindenburg a német legenda hőse. Nagy múlt áll mögötte és a szükség napjaiban volt az az ember, akinek népe bizalommal fordulhatott. Öreg ember, de a lelki ereje töretlen. Ő is tudja, úgy mint Hitler, hogy forradalmi fordulat előtt állunk, de ő azt hiszi, hogy ennek felülről kell bekövetkeznie. És ez már nagy dolog, mert a német nép objektív, hisz az autorításban és kifáradt a parlamentáris demokráciában. A német nép tiltakozik, de elfogadja az elkerülhetlent és halás érte. Egy országban sem respektálják annyira a pártatlan erőt, mint Németországban és Hindenburg az erős és pártatlan ember. Az új Németországban újra az autoritás fog uralkodni.

Es ennek megteremtője Hindenburg lesz.

Olcso zeneműhét! Lepagenál antikvár és új zeneműveket hihetetlen olcsón, 3-5-10 lejt is vásárolhat. Vidékre utánvétel cserélési joggal küld. Lepage Cluj.

Schalom Asch: Moszkva-Pétervár. A legnagyobb élő zsidó írók hatalmas regénytrilógiájában megjelent a „Pétervár” kötet, 327 oldal, fehér papíron, fűzve 168 lej, vászonkötésben 225 lej. A Moszkva kötet 362 oldal. Ara azonos. Megragadó teljes képet nyújtanak Lenin és Sztalin új véres Oroszországról. Utánvételt portómentesen küldi Lepage könyvkereskedés Cluj. Kérjen jegyzéket.

Zseblámpához és rádióhoz csak

DURA-
elemet
használgon!

Select Mozgo

csütörtökön mutatja be Wilhelm Thiele híres operettjét

„Szegény leányt nem szabad elvenni“

főszerepben:

Renatta Müller és Hermann Thimig

A vasut problémája

Irtá: Nádor Gyula (nyug. CFR. főfelügyelő)

(Befejező közlemény.)

Az autókamiontól a vasut a darabaru. kat csak úgy hódíthatja rentabilisan vissza, ha nem mint darabaru, hanem mint összegyűjtött kocsirakományárak kerülnek, összpontosított manipulációs költséggel, vasúti szállításra.

Mindezeknél fogva a vasut budgetjének egysúlybáhozatala és forgalmának emelése céljából, a vasutüzem racionalizálásán felül, szükségesnek mutatkozik:

1. Magszervezése egy permanens tarifabizottságnak, amely egyenesen a közlekedési minisztérium valamelyik államtitkáriánál vezetés alatt nagyobb részt vasuti köteleken kívül álló szakemberekből és közgazdasági reprezentánsokból állították össze.

2. Üzemracionálás és költségmegtakarítás céljából szükséges a károsan használatlanul közlekedő személyvonatok leépítése. Mellékvonalakon és a fővonalak rövidebb szakaszain, az átfutó gyorsvonatok táplálása céljából könnyű 20-25 tonnás motorvonatok beállítását, mert a mostani sűrű és nehéz garnitúrákból összeállított személyvonatok forgalma mellett egy fizető utas miatt átlagos 80 kg. helyett 2-3 tonna holt súlyt kell a vasutnak vontatnia.

3. Okvetlenül szükséges a jelenlegi áru díjszabásnak egy az áru mostani értékéhez és a mai kívánalmakhoz simuló, értéktarifára való teljes átdolgozása.

4. Az autókamionverseny kizárása, vagy legalább is csökkentése elérhető volna egy tarifadecoretur felállításával, amely a rendez darabaru díjszabását 50 százalékkal mérsékelné és csakis legfeljebb 350-400 kilométer távolságig futó darabaruaknál alkalmaztatnék és pedig oly módon, hogy az áru — úgy mint a 2 és 2.5 tonnás kamiónoknál —, már 2000 kg. összegyűjtése után kocsi rakományra egyesítve, gyorsreher — esetleg közbelső kezelés nélkül — a forgalomban maradó személyvonatokkal továbbíthatnák. Az ilyen darabaruakat a vasut megfelelő organizáció útján gyűjtené össze.

5. Vasutüzemi szempontból felette fontosnak és gazdaságosnak tartjuk hogy a darabaruak általában és az egész ország területén koncentrált manipulációs költségek mellett, minél hosszabb útvonalon kocsirakományokká egyesítve fússanak, ebből a célból szükségesnek tartjuk egy tarifakolektiv (Güter Aller Art) felállítását. Ezen díjszabás az áru osztályozására való tekintet nélkül 5, 10 és 15 tonnás díjtételeket tartalmazna és alkalmazandó volna minden távolságra, koncentrált manipulációs költségekkel kezelendő, kocsirakományra egyesített megfelelő organizáció által összegyűjtött, mindenmennyiségű darabáru.

Az ily módon összegyűjtött darabáru, az egyéb kocsirakomány árúkkal és teljesen kihasználható direkt tehervonatokkal továbbíthatnák és minthogy ezáltal az üzletszabályzat szerű fuvarozási határidő megrövidülne és egy bizonyos rapiditás volna biztosítható; és tekintettel arra, hogy a szállításhoz ez a módja még díjszabási mérsékléseket is nyújthatna a feleknek, azok minden bizonytalansággal, nének a szállítás ezen módját igénybe venni. Ha pedig ennek igénybevételétől idegenkednének, arra az esetre rá voltunk utalva a drágább gyorsáru, masageri, vagy normális darabaru díjszabásra és a vasut ezen a révén jutna egy bevételei többletbe.

6. Szükségesnek tartjuk az úgynevezett rapid coleterii vonatok beszüntetését, mert azok a vasutra már csak azért sem lehetnek gazdaságosak, mert kizárólag darabaru továbbítására szolgálnak és 6-800 kilométerre tonákijátszolás nélkül jelentékeny trakcionális költségekkel továbbíthatnak. Erre hamar rájött Németország is és már a második esztendőben beszüntette ezen vonatok forgalmát. beszüntette ezen vonatok forgalmát. ment de transport nem kötelezi a vasutat a fuvarozási határidők ilyen túlságos

megrövidítésére, aki pedig ilyen áldozatot követel a vasutól, módjában van gyorsáru, vagy mesagerie magasabb díj, szabásnak fizetése mellett kívánni a túlzott rapiditást.

Az a feltevés, hogy a határidők megrövidítésével, illetve a gyorsabb szállítással a vasuti kocsi, mozdony és személyzet mektakarítását ér el, csak látszólagos előnyök, amelyek megközelítőleg sem állanak arányban a többszáz kilométerre károsan használatlan tonajjal közlekedő tehervonatok trakcionális költségtöbbleteivel.

7. Szükségesnek tartjuk még hogy a közlekedési miniszter vesse latba minden tekintélyét a fuvarlevelek és buletin de mesageriék és azok kincstári bélyegzésének olcsóbbá tétele érdekében. Minden más európai vasutnál alig tízedrészét teszik ki ezen formulárok árai a romániai

vasutakkal szemben. Ezenfelül még fennáll egy érthetetlen disproporcio a fuvarlevelek áránál, szükségesnek látszik tehát, hogy vagy a beszedendő fuvardíjakat, vagy a szállítási utvonal távolságával hozassanak proportioba a fuvarlevelek árai.

8. Fel kellene menteni legalább a vasúton darabáruként szállításra kerülő árukat a taxa de circulatie marfurilor alól, ezen illetékek az autókamionon szállított áruk után nem szedettek, pedig éppen ezek érintik az uttestet, amelynek fenntartása céljából szedik ezen illetékeket a casa drumurilor javára.

9. Be kellene tovább szüntetni egyes vasútosoknak azt a jogát, hogy a vasúton szállított áruk után taxa ad valorem emmen igen sok helyen tekintélyes illetékeket szedjenek, amely illetékek alól az autókamionok, megfelelő ellenőrzési alaktáhiányában, csaknem minden esetben mentesítve vannak.

10. Végül ki kellene eszközölni a pénzügyminisztériumban, hogy a fuvarlevélhez csatolandó mindennemű informatív jellegű melléklet, mint pl. az adresa de provenienta stb. kincstári bélyegmentesítve legyen.

A fenti 7., 8., 9. és 10. pontok alatt felsorolt illetékek feletre súlyosan érintik és terhelik a szállító közönséget anélkül, hogy azokból a vasutnak valami haszna volna, sőt határozott kára származik, mert megkönnyítik az autóverseny fejlődését.

Egyetlen más európai államban sem szednek a vasutak ilyen díjszabáson kívüli magas illetékeket.

Példás szankcióval sújtottak Palesztinában egy angol ügyészt,

mert sértő megállapításokat tett vádbeszédében a zsidóságra

Jeruzsálem, november 25. Nehány nappal ezelőtt egy zsidó kereskedő és egy biztosító társaság perét tárgyalta a jeruzsálemi bíróság. A tárgyaláson Elliot ügyész vádbeszédét elmondta, melyben kijelentést tette, hogy a zsidókban bezbizosítják üzleteiket, azt gyujtik és beinkasszálják a biztosítási összeget.

Frumkin tanácselnök nyomban felfüggesztette a tárgyalást és elhalasztotta az ítélet kihirdetését. Elliot ügyész példátlan magatartása és súlyos sértő kijelentése óriási felháborodást váltott ki Palesztina egész zsidóságában.

Elliot ügyész ellen azonnal eljárás indult és szankcióképpen arra kötelezték, hogy nyilvános tárgyaláson vonja vissza kijelentéseit és adjon elégtételt a megsértett zsidóságnak.

Ez a formális aktus a legfőbb jeruzsálemi semmitőszék ünnepélyes és nyilvános gyűlésén ment végbe. A legfőbb semmitőszék eme ünnepélyes gyűlésén maga William Mac Donel semmitőszéki elnök elnökölt és a gyűlésre meghívták Jeruzsálem összes zsidó ügyvédeit, akiknek jelenlétében Elliot ügyész a következő deklarációt tette:

Mélyen sajnálom, hogy bizonyos kijelentéseimet a zsidó lakosság sértőnek minősítette. Ezzel abszolút formában visszavonom ezen kijelentéseimet és bocsánatot kérek a zsidó lakoságtól.

Ezután Frumkin bíró szólalt fel és kifejtette, hogy Elliot ügyész állításai őt, az angol is mélyen megbántották és példátlan dolognak minősíti egy ügyésznek ezt a magatartását. Legnagyobb felháborodásban vetett véget a tárgyalásnak, amikor Elliot rágalmazásai elhangzottak.

A palesztinai zsidóság nagy elégtétellel vette tudomásul ezt az aktust.

Japán magának követeli Amerika felfedezésének dicsőségét

London, november 15. A japán sajtó az utóbbi időben állandóan napirenden tartja azt a kérdést, hogy tulajdonképpen ki fedezte fel Amerikát. A japánok szerint nem Kolumbusz Kristóf volt Amerika felfedezője, hanem egy japán ember.

A japán már régóta azt igyekszik bizonyítani, hogy Amerika őslakossága és a japán nép két testvérnemzet és hogy tulajdonképpen Mexikó őslakói ugyanahhoz a népcsaládnhoz tartoznak mint a japánok. A japánok szerint egészen helytelen dolog Amerikát „Ujvilág”nak nevezni, mert amerika az ősi ázsiai kulturának egyik területe volt mielőtt ezt a kultúrát az európaiak, a spanyol hódítók kiirtották.

Amióta a japánok a Csendes Óceán meghódításának a tervével foglalkoznak, ennek a tudományos tételnek igen nagy figyelmet szentelnek mert politikai terveiüket tudományos érvekkel igyekeznek alátámasztani. A japán archeológusok és antropológusok egész rendszerességgel foglalkoznak Japán és Amerika rokonságának a bizonyításával és eddig már olyan tényeket tudtak konstruálni, amelyek legalább is lehetségesnek tüntetik fel, hogy Amerika őslakói az azték nép és a japán nép tényleg egy népcsaládból származik. A japán antropológusok ezer koponya összehasonlítása után jutottak erre az eredményre és egy délamerikai tudós, Amekhino, megerősíti ezt a vélekedést. Amekhino egy Krisztus előtt élt kínai tudós könyvére hivatkozik. Ez a

kínai tudós Li.Yo.Tochu, kétez év előtt azt írta, hogy Japánról keletre van egy másik nagy földterület, amelyet három oldalról tenger vesz körül és amelyen szintén japán nép lakik. A kínai könyv egészen határozottan körülírja Alaszkát és azt mondja, hogy a titokzatos Fu.Sang országban, amely alatt Amerikát érti, már budhista papok vannak.

Ez a titokzatos Fu.Sang nagy szerepet játszik a japán régiségkutatásban. Egész sor európai író is azon a véleményen van hogy Fu.Sang ország azonos Amerikával és a régi kínai könyvek szerint már Krisztus előtt nagy tömegekben vándoroltak ki, különösen Japánból az emberek Amerikába. A kínaiak mindenesetre már akkor ismerték az iránytűt és lehetőségesnek tartják, hogy a Csendes Óceán keresztül eljuthattak az ázsiai hajók Délamerikába.

A kaliforniai partokon végzett ásata soknál ősrégi hajóroncsokat találtak és ezekről az a vélemény alakult ki, hogy sok ezer évvel ezelőtt Ázsiából jutottak át Amerikába. Ezzel bizonyítva volna az, hogy ázsiai ember, valószínűleg japán ember, fedezte fel Amerikát.

Európát ez a furcsa tudományos politikai vitaközlés nem nagyon érdekli, azonban mindenképpen jellemző, mert azt bizonyítja, hogy az imperialista japán hódító terveinek alátámasztására most már tudományos érveket is keres, hogy majdan tudományos alapon bizonyíthatassék, hogy joga van — Amerikához is.

Besz

A hercegnő

Bécs, nov. 15. osztrák főhercegnő hercegnő európai nemzetközi szervező erő harcosa a lehercegnő visegyk legszerepntán de gyermekkedett, ahol volt, amikor ceghez, akít Párizsba kü

A tizenhét első munkáj Huits Paradgenda, amely jóságában es ellenben nykönyvet a F nagy díjjal cegnő a legf köztöt, akike ért.

A hercegnő a babéroknál munkára serjelent meg f egyik figyelem életrajzfélét i Destin de Loton

A könyv a gyobb alakjár Cardingtonról ták egyikéről, akít pülőjéről, akít ügyek miniszterben el akart gépén Indiában Cardington halord „Smerald kizárató nagy mondja azokat Romániában tájén. Kormánya titkos küldet meg Bibescu h amelyet az ud tiszteletére. A sen a hercegnő volt, most azon nek hódol.

Ezeket mond

— Fájdalom,

érezett reményen dott. Valamikor „Mj a haza? A mekkora. És De dolgozom, tehát franciának tud gondolkoztam á az én tudatalatt vem. Szellemi o születésem előtt seim teljesen eu az emberiség szá ni a határnélkü

— Ön hercegn az eszmének a szerűek az ön n Európa majdnem Vannak fordítva.

— Az emberis dolata a nemes világon visszhan északi országok lendiában „Angl olvassák legszive

lök hogy éppen lyeleknek gazdag engem adoptálta nacionalis sikere című regényemm gényben megkise pszihológiáját v nyét. aki Párizs ján lévő Quartie ebben a könyven sajátos atmoszfé köze a mondain h ugy vélem — h Franciaországnak is ilyen hatást k

Beszélgetés Bibescu hercegnővel, aki nagyszabású művet ír Európa egységesítéséről

A hercegnő Bécsben az udvari levéltárban kikutatta, hogy bizonyos családok évszázadok előtt követelték az Egyesült Európai Államokat

Bécs, november 25. A napokban az osztrák fővárosban tartózkodott Bibescu herceg és neje. A hercegi pár európai híresség. A herceg elnöke a nemzetközi repülőszövetségnek, kitűnő szervező erő és rendkívül energikus harcosa a légi közlekedés ügyének. A hercegnő viszont a francia irodalom egyik legsajátosabb és legnemesebb reprezentánsa. Romániában született, de gyermekkora óta Párizsban nevelkedett, ahol szülei éltek. Tizenhat éves volt, amikor férjhez ment Bibescu herceggel, akit diplomatiai megbízatással Párizsba küldtek.

A Francia Akadémia kitüntetése

A tizenhat éves asszony itt írta meg első munkáját, amelynek címe „Les Huits Paradies”. Van egy perzsa legenda, amely szerint isten az ő nagy jóságában csak hét poklot teremtett, ellenben nyolc paradicsomot. Ezt a könyvet a Francia Akadémia egyik nagy díjjal tüntette ki. Bibescu hercegnő a legfiatalabb szerző volt azok között, akiket valaha ilyen kitüntetés ért.

A hercegnő nem állott meg ezeknél a babéroknál. A siker inkább további munkára serkentette. Számos könyve jelent meg francia nyelven, és mindig egyik figyelmet keltett. Legutóbb egy életrajzfélért, amelynek címe „Le Destin de Lord Thomas of Cardington”.

A könyv a világháború egyik legnagyobb alakjáról szól: lord Thomas of Cardingtonról, a legnagyobb diplomata egyikéről és Anglia legbátrabb repülőjéről, akit a háború után a légügyek miniszterévé neveztek ki. 1929-ben el akart repülni „R. 300.” nevű gépén Indiába. A gép lezuhant és lord Cardington halálra zuzta magát. A lord „Smeralda” név alatt naplószerű kéziratot hagyott hátra, amelyben elmondja azokat az élményeket, amiket Romániában tapasztalt a háború elején. Kormányja ugyanis őt bízta meg titkos küldetéssel és itt ismerkedtek meg Bibescu hercegnővel egy lakomán, amelyet az udvar adott a külföldiek tiszteletére. A háborúban természetesen a hercegnő maga is háboruspárti volt, most azonban a páneurópai eszmének hódol.

Az egyesült Európa

Ezeket mondotta:

— Fájdalom, az Egyesült Európa iránt érzett reményem megint messzire kitoló dott. Valamikor én írtam e szavakat: „Mj a haza? A haza mindnyájunk gyermekora.” És Descartessel mondom: „Gondolkozom, tehát vagyok”. Teljes lélekkel franciának tudom magamat, franciául gondolkodtam álmodtam, beszéltem. Ez az én tudatalatti nyelvem és anyanyelvem. Szellemi otthonomat szüleim már születésem előtt kiválasztották, de érzésem teljesen európaiak. És azt mondom az emberiség számára, meg kell teremtenie a határnélküli otthont.

— Ön hercegnő, könyveiben is ennek az eszmének a szószólója. Nem hiába népszerűek az ön művei. Ugy tudom, hogy Európa majdnem minden nyelvére le vannak fordítva.

— Az emberiség egységesítésének gondolata a nemes lelkekben mindenütt a világon visszahangra talált. Különösen az északi országokban: Svédországban, Hollandiában, Angliában, Németországban olvassák legszívesebben könyveimet. Örülök, hogy éppen ezek az országok, amelyeknek gazdag nemzeti irodalmuk van, engem adoptáltak. Legnépszerűbb nemzetközi sikerem a „Catherine Paris” című regényemmel értem el. Ebben a regényben megismerem egy fiatal leány pszichológiáját, egy idegen leányt, aki Párizsba kerül. A Szajna partján lévő Quartier Latin életét jellemzem ebben a könyvemben, Párizsnak egészen sajátos atmoszféráját, amelynek semmi köze a mondain Párizshoz. Ez a könyv — úgy vélem —, hogy propaganda könyve Franciaországnak, Amerikában legalább is ilyen hatást keltett. Nagy megtiszteltetésben is volt részem a „Literary Guild of America” egy társulat, amely az év tizenkét legjobb könyvét publikálja, lefordította és kiadta Catherine Paris című könyvemem. Talán az egyetlen, amit nem angol nyelven írtak. És nemrégiben autórészletet kértek arra, hogy megfilmesítsék.

— De önnek, hercegnő, nagy sikerei voltak olyan könyvekkel is, amik Románia levegőjéből és földjéből fakadtak.

Román legendák

— Jelentős sikerem volt „Iswan le Pays des Saules” című művemmel, amely Románia régi legendáinak gyűjteménye. Egy olyan nép legendáit dolgoztam fel, amelynek kereszténysége mélyen benne gyökeredzik a pogányságban. Görög, latin és kaldeus tradíciók játszanak közre ebben a könyvemben, amit nagyon szereztem. Öt évig éltem romániai birtokomon, teljes visszavonultságban és ekkor született meg a könyv témája. Szívesen foglalkoztam ezenkívül érdekes emberek jellemzésével és így jött létre essay-könyvem, amelynek címe: Négy portré. Egyike a portréknak I. Ferdinánd román királyé, a másik lord Herbert Asquith, a nagy humanista és államférfi. Ugyanitt megírom Anatole Francenál való látogatásomat. A nagy író nekem ajándékozta egyik novellájának kéziratát. Olyan kitüntetés ez, ami csak a nemzeti könyvtárért érte. Anatole France bucsuzásunkkor mondotta nekem, aki a halhatatlanság gondolatát vettem fel előtte:

„Kedves barátom, Dantet is elfelejtették háromszáz évig. Semmi sem biztos ezen a földön. Maga a halhatatlanság is egy kockázatos üzlet.”

— Mik jövőbeli szándékai?

— Szeretnék könyvet írni az életemről. Ez azonban úgy érzem, lassú folyamat lesz és közben más regényt is fogok publikálni. A könyv fel fogja ölelni a háboru előtti időt, a háborút és a háborút követő kort. A könyvnek az eszméje az egyesített Európa. Ki fogom mutatni, hogy ez a gondolat nem új, hogy bizonyos családokban évszázadokon át élt ez a gondolat. Itt Bécsben éltek az én őseim a Mavro-Cordato család ésők már évszázadokkal ezelőtt hirdették a megbékélt és egységes Európát. Ők propagálták a karlovtitzi békét és passarowitzi békét is. Legdrágább reményemem nekem is az európai egyesült államok. Ezt a reményemet most ki akarom kutatni a származásom gyökereinél. Idejöttem tehát Bécsbe, hogy felkutassam a levéltárakat. Azonki vül kutatásokat fogok végezni a Szent Augustin-kolostorban. Ugye fölszöveg do-log visszaterni az ősi közhöz és tőlük átvenni azt a fátylat, amit az emberiség érdekeben megblokkoltak.

— Ritkán látjuk egyesítve a regényírók fantáziáját az építő energiájával, azzal az erővel, amely ideálokat reálitá sokhoz segít. Hogy fogja ön ezeket a szét ágazó dolgokat egységbe forrasztani? — kérdezte az újságíró.

— Az ember agyveleje voltaképpen egy centrum, amelybe összefutnak a kereszt utak. Arról van most szó, hogy egy szer ves egységbe hozzam az agyamban össze futó különböző energiákat. Henry Poincaré, a nagy gondolkodó és matematikus mondotta nekem egyszer: „A fejem hasonlít egy hotelhez amelyben ideáim talál kát adnak egymásnak.”

Z. S.

„REGALE”

cigarettát szívok, mert olcsó és csodás illata van.

A „Regale” egy kiváló minőségű dohányból készül, amely eredeti zamatját csak az eredeti csomagolásban őrzi meg.

FELBONTATLAN CSOMAG „Regale” vásárolandó, mert csak abban őrzi meg a cigarettát a nedvesség azon fokát, amely jó ízéhez és illatához annyira szükséges.

Súlyos idegkimerültség támadta meg Macdonald angol miniszterelnököt

Feltűnően meggyengült MacDonalid emlékezőképessége

London, november 25. Ramsay Mac Donald angol miniszterelnök egészségi állapota az utóbbi napokban súlyosan megrendült. A miniszterelnök betegsége miatt orvosi tanácsára csak olyan gyűléseken, összejöveteleken vesz részt, a hol jelenlétére feltétlenül szükség van. Az orvosok megállapították, hogy Mac Donald idegrendszerre az általa végzett óriási munka folytán teljesen kimerült és szeméit is tulságosan megerőltette.

Az angol miniszterelnökön, mint ismeretes igen komoly szemoperációt hajtottak végre és azóta a miniszterelnök szeméi nem bírják a fokozott munkát.

Mac Donald miniszterelnökön a legutóbbi időben az emlékezőképesség gyengülésének jelei mutatkoztak, amely különösen fontos politikai kérdések tárgyalásánál, nagyfokú koncentrációs képesség hiányában mutatkozott meg.

Ennek következtében Mac Donald miniszterelnök, magának a királynak az utasítására a lehető legszűkebbre szabtta parlamenten kívüli kötelezettségeinek ellátását. A király különben a legutóbbi kihallgatás alkalmával személyesen is észrevette miniszterelnökének súlyos egészségi állapotát és elrendelte, hogy a királyi ház orvosa vegye azonnal kezelés alá.

„Titulescu tulságosan drága luxus-tárgya az országnak”

Cuza kifejtette Jasiban kormányzati programját

Bucuresti-Bugarest, november 25. (Az Uj Kelet tud.) Az antiszemita ligajasi szervezetének vasárnapi kongresszusa újabb alkalmat adott Cuza professzornak arra, hogy honmentő eszméjét kifejtse. Cuza mindenekelőtt is kifejtette, hogy a malmosok és pépek féktelen spekulációját nem szabad törni tovább. Olcsóbb kenyeret kell biztosítani a keresztény lakosságnak. Az adók leszállítása hasonlóképpen programja az antiszemita ligának. Az állam szüntesse be a felesleges luxus kiadásokat. Ilyen luxus-tárgya az államnak Titulescu is, aki nagyon sokba

került és kerül. A kényszervégrehajtások felfüggesztendők. A jelenlegi konverziós törvény helyett két éves moratóriumot kell bevezetni. Ha az állam tovább folytatja jelenlegi politikáját a mezőgazdálkodással szemben, úgy a zsidók az összes földeket felvásárolják rövidesen.

— A költségvetést csak úgy lehet kiegyensúlyozni — folytatta beszédét Cuza — ha felfüggesztik a külföldi tartozások fizetését. Abból a 17 milliárdból, amit az állam ma inkasszál évenként, 6 és fél milliárd lej megy ki külföldre. Az életet olcsóbbá kell

tenni, a kertellek és trösztök megszűntetése révén. Nem szabad törni tovább, hogy az állami hivatalokat zsidókkal töltsék be a románok rovására. Ily módon aláássák a nemzet létét. Az egyetemeken be kell vezetni a numerus klauzúst, a román diákokkal szemben meg kell szüntetni a tandíjat. A városokat nacionalizálni kell. Nincs még egy oly ország, ahol a föld és a produktív munka az idegenek és különösképpen a zsidók kezében volna.

Végül Cuza részvétét fejezte ki a román politikai pártokkal szemben, amelyek a mai helyzetbe juttatták ezt az országot.

Ugyancsak vasárnap tartotta kongresszusát Galacon a vasgárda. Stelescu és a két Codreanu tartottak beszédeket, amelyeknek lényege az volt, hogy csak Zelea Codreanu mentheti meg az országot.

Könyvkötőknek fontos. Grádi, könyvkötővászón, angol gyári lerakat Lepage Cluj. Kérjen ajánlatot.

November 16	premier a	Megszóllalt a szívem	Halmay Tihor főszerepléssel
szerda	Royal	Alpár Gitta	Brodsky zenéjével
délután 3-tól	mozgó'an	Gu tav Fröhlich	Dajos Béla zenekarával
Western Electric csodabeszélőgép			

Jorga költségvetési szakértője tanácsokat ad az ország szanálására

„A szegény Románia mondjon le a gazdag nyugati államok majmolásáról“

A felesleges tábornokokat és semmiféle tanácsosokat bocsássák el

Az egyetemeket, középiskolákat és kórházakat ne tartsa fenn többé az állam

Bucuresti, Bukarest, november 15. (Az Uj Kelet tud.) Az Argus mai számában Andrei Corteanu professzor, az Argentinu kormány pénzügyi szakértője és az ez évi költségvetés volt előadója, igen érdekes cikket ír az állami apparátus egyszerűsítéséről. Abból indul ki, hogy a jövő évi költségvetésben feltétlenül újabb megtakarításokat kell eszközölni. A fizetések kétszeres leszállítása nem oldotta meg a tisztviselők problémáját. Nem oldja meg ezt a kérdést az az újabb törvény sem, amely feljogosítja a kormányt, hogy revizió alá vegye az 1926 január elseje óta eszközölt kinevezéseket.

Jó közigazgatást csak jó tisztviselőkkel lehet csinálni — Ezt a kérdést teljes egészében fel kell göngyöltetni és pedig becsületesen és őszintén — írja Corteanu. — Az állam nem ismerheti el, hogy bárkinek is szerzett jogai lennének vele szemben. A törvények, amelyek a tisztviselők helyzetét biztosítják, nem az állam ellen, hanem az állam érdekében hozottak. Jó közigazgatást csak jól megválasztott és egzisztenciájában biztosított tisztviselőkkel lehet csinálni. Ha a szükség arra készíti az államot, hogy bizonyos közigazgatási ágak működését felfüggeszesse, abszurdum azt kívánni, hogy az állam a hivatalokat megszüntesse, de a személyzetet fenntartsa. Személyzeti kiadásokat a lehető minimumra kell redukálni. Ezt a minimumot mindenekelőtt is az államélet azon ágai-ban kell megvalósítani, amelyek nélkülözhetetlenek: a hadsereg, az igazságszolgáltatás, a közigazgatás és a rendőrség.

„Nyugdíjazni, vagy elbocsátani“ — Ezekben az ágakban a legnagyobb gondot kell megállapítani, hogy milyen személyzete van az államnak. Ami a nélkülözhetetlen felül van, nyugdíjazni kell, vagy félfizetéssel szabadságot, amíg a nyugdíjhatárt eléri. A magasrangú katonatiszteteket, különösképpen ezredeseket és tábornokokat, akik túlhaladják a szükséges számot, eliminálni kell a hadsereg költségvetéséből. Ha az 1933. évi költségvetésben is öt ezredes lesz egy-egy ezrednél és tábornokok tízei az adminisztratív szolgálatokban a hadügyminisztériumban és a nagyvezérkarnál, semmi egyébről nem, csupán személyi ambíciók kielégítése céljából — akkor tudni fogja az ország, hogy semmit sem tanultunk a tragikus körülményektől, amelyek közé az ország jutott és hogy az adófizető passzív rezisztenciájának megvan a magyarázata.

Felesleges szakciók az igazságszolgáltatásban — Ugyanez a helyzet az igazságszol-

gáltatásnál is. Vannak az ítélőtáblánál felesleges szakciók. A törvényszékeknek politikai befolyásoknak engedve szaporították az ítélőtanácsok számát, hogy politikai pártíveket helyezhessenek el. Szeri, se száma a járásbíróknak, amelyeknek nincs semmi dolguk. Valamennyit meg kell szüntetni. A legfőbb semmitőszéket tehermentesíteni kell jelentéktelen ügyektől, amelyek megnehezítik munkálkodását és méltóságát is sértik. A semmitőszéki ítélőtanács összetételét öt tanácsosra kell redukálni, jegyzőket és irattárnokokat ki kell emelni mai kivételes helyzetükből és a semmitőszék hatáskörében csak a joggyakorlat megállapítását kell meghagyni. Ebben az esetben a semmitőszék kiadásait a felére lehetne redukálni, anélkül, hogy redukálni kellene a szolgálatban maradt tanácsosok fizetését.

„Tehermentesíteni kell a köz igazgatást és rendőrséget“

A közigazgatást és a rendőrséget tehermentesíteni kell a különböző kísérleti járulékoktól, amelyekkel különböző kormányok diszitették fel őket, hogy eredetiségüket bebizonyítsák. Egyetlen jó és teljhatalmu prefektus minden megyében — a legjobb és a legkevésbé költséges rendszer.

A közoktatás számára az állam legfeljebb szubvenciókat vállalhat abból, ami a legszükségesebb szolgálati ágak ellátása után a költségvetésből megmarad. A középiskolák és egyetemek nem kívánhatják többé, hogy az államköltségvetésből tartsák el őket. Ezeknek meg kell elégedniük a jövőben azzal, hogy szubvenciót és irányítást kapnak az államtól.

Miért türi ezt a Maniu-kormány?

Középkori kegyetlenséggel kinnözzék a csernovici rendőrségen a „kommunizmussal“ vádolt fiatalembereket

Cernautzi, Csernovitz, nov. 15. (Az Uj Kelet tud.) A „Cervitzer Morgenblatt“ megrendítő leleplezéseket közöl arról, hogy milyen hihetetlen barbárizmussal folytatják a „vizsgálatot“ a csernovitzi rendőrségen. Különösképen azokkal a zsidó fiatalokkal és lányokkal szemben érvényesül a rendőrség dühe, akiket „kommunista“ összekövés vádjával visznek be a rendőrség kintókamrájába. Elmondja a lap hogy ezek örök életükre rokkantak maradnak.

Ugyancsak a csernovitzi Lumea című lap közli egy Josif Feldmann nevű fiatal

ember nyilatkozatát. Feldmann elmondja, hogy október 22-én letartóztatták azzal, hogy kommunista. Előbb fa és kauszok, botokkal verték, majd vasgyűrűket húztak ujjaira s aztán összelapították kezét úgy, hogy esontörést szenvedett. Kilenc óráig tartó kínzás után Feldmann mindent beismert, amit csak kívántak tőle. Erre bekötötték sebeit, forró teát adtak neki és lefektették. Sérülései következtében egy hétig ágyban feküdt. Ujjait törtek, fenyegetések alatt beismerte, hogy ismeri a szervezet más tagjait is, holott

soha nem látta őket. Sőt, mi több, lefényképezték egy fiatal és egy lányal együtt. A képen látható volt egy irógép és a pirograf is. November 5-én vizsgálóbíró elé vezették és azzal fenyegették hogy ismét megverik, ha nem tartja fenn vallomását. A csernovitzi lap csodálkozásának ad kifejezést, hogy Maniu alkotmányos kormányzása alatt ilyesmi megtörténhetett. A lap szerint az egész város tudja, hogy mi történik a csernovitzi rendőrségen és senki sem mer beszélni róla.

Megszakadtak a román-orosz tárgyalások

A szovjet nem reagált a franciák útján továbbított utolsó román jegyzékre. Cadere varsói követ visszatér posztjára

Bucuresti, Bukarest november 15. (Az Uj Kelet tud.) A Temps legújabb számában bukaresti táviratot közöl, amelyet politikai körökben élénken kommentálnak. Eszerint Titulescu külügyminiszter és Puaux bukaresti francia követ megbeszélést folytattak egymással a román-orosz tárgyalások újrafelvételé ügyében. Franciaország nem vállalta magára a két kor közötti közvetítést, csupán arra volt hajlandó, hogy moszkvai követe útján eljuttassa a Szovjetekhez a román kormány szerződéstervezetét. A Temps végül azt írja, hogy ha a szovjet november 15-ig nem ad választ a franciák által továbbított jegyzékre, egy román-orosz tárgyalások megszakítottak tekinthetők.

Tegnap telt el a francia lap által megadott terminus, anélkül, hogy a szovjet kormány reagált volna a román jegyzékre, amely nem volt egyéb mint az a meg nem támadási szerződési tervezet, ame-

lyet Románia magára nézve elfogadhatónak tart. Lehetséges, hogy a szovjet genfi közvetlen tárgyalások során már leszögezte, hogy további koncessziókat nem hajlandó tenni a szerződés megszövegezés tekintetében és ezért nem válaszolt a román jegyzékre. Sokkal valószínűbb azonban, hogy Titulescu külügyminiszterre való kinevezése váltotta ki a szovjet részéről ezt a brüszk magatartást. Most, hogy a franciák és lengyelek nem kötik többé tárgyalásaik sorsát Románia álláspontjához, a szovjet-kormányt nem érdekli a román szerződés, sőt, a szovjet diplomácia egyenes siker gyanánt igyekszik elkönyvelni hogy sikerült Romániát a meg nem támadási szerződés gyűrűjéből kiszorítani.

Victor Cadere, aki Litvinoffal közvetlenül tárgyalt, vasárnap Kolozsváron járt és meglátogatta Vaida Sándor volt miniszterelnököt. Minthogy a román-orosz tárgyalások megszakítottak tekin-

hetők, Cadere nem megy többé Genfben, hanem visszatér Varsóba, hogy ismét el foglalja hivatalát.

A Temps táviratával kapcsolatosan a Dimineata felteszi a kérdést: hogyan lehetséges az hogy Titulescu egy alig néhány nappal ezelőtt kiadott hivatalos közleményében azt állította, hogy az orosz kérdésben a román kormány Franciaország teljes támogatását élvez?

— A kolozsvári Zsidó Nőegylet teadélutánja. Folyó hó 20-án, vasárnap d. u. 5 órakor tartja meg legközelebbi teadélutánját a kolozsvári Zsidó Nőegylet a Newyorki télikertjében. A Nőegylet sorozatos rendezvénye iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

A Szinkör Mozgóban

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap 4, 7 és fél 10-kor:

TANASE álma, egy óra film, egy óra revü

Tanase híres revülársulatának négy napos vendégjátéka

Helyárak: Páholy: 45 lej, földszint 35 lej, erkélyülés 18 lej

7 és 8

lejes olcsó egységárban.

Nagy tömeg finom női zsebkendő

Heller & Molnár

divatnagyházában Cluj, Calea Regele Ferdinand 15.

Kabát- és ruhaszövetek a legnagyobb választékban, olcsó áron.

ezzer lejt. az állam. fel. Ép. bíró ha. leleplez. kolozsvári Corneli. majlandók

e

us hang. erában —

nán Ope.

ilágváros

gére vált

yet a ko-

ekara és

herazade

ásával és

ően meg.

szimfó-

ajtott.

ket is tel

szimfó-

és főleg

eknek ér-

sebb el.

európai

rtékü új

annnt.

ben köl-

sének. A

főlégséges

stusokhoz

egy-egy

tértésér

észen f

teljes fo-

es egys-

zenei m

ásában

első sz

ája ny

tt, ma

kis,

elragadó

st. Grieg

ás zenei

al a szim

nagy és

ix Men-

ja“ zár.

ei és mo.

atásával

iváló ze-

nynt vég-

hogy a

melylek a

szem-

jesítenek

minél

és külö-

kitünően

őbb elő-

en. Nem

gazgató.

erétében

mára is

bi szim-

után a

teményt

hetelen

rsakow

egyike

esebb si.

rendezés

magá a

kidolgo-

an diri-

betani.

siessége

diéséri.

te teljes

hez, de

kisasz-

alakjá-

szó, sőt

szájáru

rotzky,

Zhami-

bi taz-

hogy a

agyobb

ette az

Opera

estél-

s. l.)

A zsidó nép követeléseai Genfben

Nacum Szokolov levele a Népszövetség mandátum-bizottságához. „Semmilyen támadás nem tudja eiteríteni a zsidó népet országa felépítésétől“

Genf, november 15. A napokban ült össze Genfben a Népszövetség mandátum bizottsága, amelynek tárgyalásain több zsidó és arab részről benyújtott petíció szerepel. Angliát, mint mandatárius hatalmat Sir Arthur Wauchope palesztinai főkörmányzó képviseli, aki precízrozní fogja Anglia politikáját Palesztinában. A mandátum-bizottság a különböző jelentések alapján megvizsgálja a Zsidó Nem-

zeti Otthon helyzetét 1931-ben. Meg fogja vizsgálni az angol kormány, valamint a Jewish Agencynek a mandatárius hatalom közvetítése útján benyújtott jelentését. A Jewish Agency emlékiratát Nahum Szokolov, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnökének levele kíséri, amelynek tartalmát az alábbiakban közöljük:

Nahum Szokolov levele a mandátum-bizottsághoz

„Eldöm, dr. Weizmann a múlt évi jelentéshez fűzött levelében rámutatott arra, hogy a kormány elnökének hozzá intézett levelét a 17. cionista világszervezet és a Jewish Agency második councilja kell hogy megvizsgálja. Ezek a testületek 1931 júliusában összeültek Bazelben és a következőket határozták: „A Jewish Agency tanácsa a próbált megbizottjainak magatartását, amelyet a kormány elnökének dr. Weizmannhoz intézett levele nyomán megindult tárgyalásokon tanúsítottak és tudomásul veszi a miniszterelnök kijelentését eme dokumentum autoritativ jellegéről. A levél biztosítékában és definícióiban a mandatárius hatalomnak azon szándékát és óhaját látja, hogy csökkentse

azokat a komoly aggodalmakat, amelyeket az 1930. év októberi Fehérkönyv váltott ki a zsidó népből.

A tanács megállapítja, hogy a levél nem képvisel egy komplett politikai statutumot és fenntartásokat tartalmaz, amelyek helyet adnak az aggodalmaknak. Ebben az értelemben a tanács elvárja a főszege kormányától, hogy a Jewish Agencyvel együttesen és a mandátum szellemében egy kielégítő szabályzatot fektessen le.

A tanács a miniszterelnök levelében alapot lát a Jewish Agencynek a kormánnyal való további tárgyalásaira a levél biztosítékainak megvalósítása érdekében és hogy garantáltassék a Zsidó Nemzeti Otthon állandó fejlődése“.

különösen kis számban vannak képviselve a zsidók a rendőrségben.

A transzjordániai határ mentén uralkodó helyzet súlyos aggodalmakra ad okot. Ennek folytán 750.000 fontot költöttek el Palesztina költségvetéséből a határvédelemre és ez a garnizon védi a Jordán vonalát és az elektromos műveket. Ezenkívül megakadályozza municióknak Palesztinába való áthozatalát. Ugyan csak ennek a garnizonnak a feladata a szomszédos zsidó telepeknek a védelme.

Január elsején a 980 tagu garnizonból mindössze 28 katonára és 2 tiszt volt szolgálatban. Ez a szám nyilvánvalóan igen kevés.

Az iskolák kérdése

Az elmúlt évek során többször kifejtettük, hogy a kormány szubvenciója a zsidó iskola-intézmények részére rendkívül kevés, míg az egészségügyi intézmények szubvenciója egészen aránytalan a zsidó lakosság számával. Önök elismerték ezt az igazságot és rámutattak arra, hogy a kérdést az 1933-34. évi költségvetés összállításánál fogják revidálni. Remélem, hogy ezen az uton helyre fogják hozni ezt az igazságtalanságot.

Nincs krízis

Annak ellenére, hogy 1931. esztendeje egy általános krízis jegyében folyt le, boldog vagyok, hogy megállapíthatom, hogy Palesztinát kevésbé érintette a krízis, mint a többi országokat. Palesztina az az ország, amelynek bevételei nem tükrözik vissza a krízist, amely a többi ország kormányait drasztikus gazdasági lépésekre kényszeríti. Ez főképpen annak a ténynek köszönhető, hogy hatalmas tőke mennyiségek vonulnak be az országba és új kollektív és individuális vállalkozások lendítik elő az ország általános fejlődését. A helyzet konzolidálódik a zsidó nép kolonizációs műveinek iránti hitének és bizalmának megerősödésével és azzal a reménnyel, hogy a következő esztendőben a zsidó vállalkozást szellem a kormány felbátorításával nagyjelentőségű haladást fog felgyevezni a Zsidó Nemzeti Otthon építésében. A mandátum fennállása óta eltelt tíz esztendő folyamán a zsidók megmutatták, hogy semmilyen támadás nem tudja feltartóztatni akaratukat, hogy felépítsék országukat. A zsidó nép bizalommal halad továbbra is ezen az uton.

A cionista politika

Az exekutív politikáját a következőkben szögezte le a kongresszus:

„A zsidó nép mandátumban biztosított jogainak energikus megvédése és együttműködés a mandatárius hatalommal a mandátum tökéletes megvalósítására; főképpen abból a célból, hogy biztosítsák a mandatárius hatalom és a palesztinai közigazgatás támasza a Zsidó Nemzeti Otthon felépítésére.

Aktív lépések gazdasági, szociális és politikai téren a palesztinai zsidók és arabok közötti békés kapcsolatok és közlekedés biztosítására azon az elvi alapon, hogy függetlenül egyik vagy másik számbeli erejétől senki se uralkodjék és sekin se uralkodjék“.

A French-jelentés és az országfejlesztési terv

Az országfejlesztési tervnek megfelelően, amelyről említést tesz az 1930. évi Fehérkönyv és amelyről szó van a miniszterelnöknek dr. Weizmannhoz intézett levelében is — Jewish French két jelentést nyújtott be 1931 decemberében és 1932 májusában. Ezek a jelentések, amelyek konfidenciális jelleggel, információ céljából a Jewish Agencynek bemutatottak, különálló megjegyzések tárgyát fogják képezni.

Már a Jewish Agencynek ama zárt kívánsága, hogy a kormánnyal együtt egy országfejlesztési tervet fektessen le, a zsidó bevándorlás és kolonizáció felbátorítására és a Zsidó Nemzeti Otthon felépítésének biztosítására az ország egész lakosságának javára.

Bizunk benne, hogy a kormány nem fog olyan politikát folytatni, amelynek hivatása a zsidó kolonizáció megakadályozása, hanem a politika ezeken az elveken, a miniszterelnök biztosítékain fog alapulni.

Ha ez a levél megnyugtató hatással is volt a zsidó közvéleményre, csatlódások is voltak, miután nem valósultak meg azok a biztosítékok Palesztina fejlődésére vonatkozólag, amelyek magukon kellett volna hogy viseljék a palesztinai közigazgatás aktivitásának bélyegét.

A zsidó munka kérdése

A Jewish Agencynek tudomása volt arról, hogy a közigazgatás megkezdte a munkálatozást a zsidóknak az ország állam bevételeiben való részvétele megállapítására és bizonyos lépések is történtek a városi közmunkákban dolgozó zsidók számának emelésére. Sajnos azonban a haifa kikötő építkezési munkálatainak kivételével csak egészen jelentéktelen haladás regisztrálható a zsidóknak a közmunkákban való alkalmaztatása terén. A Jewish Agency reméli, hogy ezt az ügyet a közeljövőben szabályozni fogják egy olyan politikai jegyében, amely összhangban van a miniszterelnök levelében leszögezett biztosítékokkal.

Az agrártörvényhozás, valamint a közigazgatási és igazságügyi gyakorlat olyan tendenciákat mutat, amelyek a földesurak nemzeti megművelési fejlődésének megakadályozására irányulnak. A Jewish

Agencynek nem áll szándékában megfosztani a bérlőket a törvény védelmétől, de a „Protection of Cultivators Ordinance“ és a „Land Disputes Ordinance“ rendelkezéseiben újabb aggodalmak forrásait látja.

A bevándorlás

A Jewish Agency elégtétellel veszi tudomásul, hogy a kispolgári elemek bevándorlásához szükséges összeget 500 fontra redukálták. A Jewish Agency úgy véli, hogy a bevándorlás kérdésének újabb megvizsgálása a mandátum 6. paragrafusának szellemében az egész ország érdekét szolgálja.

A Jewish Agency meglegedéssel üdvözlö különösen a polgárok élet- és vagyonbiztonságára foganatosított intézkedéseket, amely főképpen az ország északi részén van veszélyeztetve. Meg kell jegyezni azonban, hogy a zsidóknak az ország rendőrségében való részvétele távolról sem kielégítő. Több zsidó városban

zeneje mellett Wilhelm Thiele megoldja napjaink nehéz problémáját. Mindenki el lesz ragadtatva, a leányok, mert megtudhatják, hogyan mehetnek gyorsan és könnyen férjhez, a fiúk, mert megtalálják a krízis megoldását és a szülők, mert megszabadulnak a gondoktól. Ezért van az, hogy a „Szegény leányt nem szabad elvenni“ film, mely a jövő hét folyamán kerül bemutatásra a „Select“-mozgóban, mindenütt óriási sikert aratott, ami annak is tulajdonítható, hogy a főszerepet Renata Müller és Hermann Thimig alakítják, akikre még mindenki emlékszik a „Mesék az írógepről“ c. filmből.

SZ OPERA MŰSORA

Szerda, nov. 16: A cigánybáró.
Péntek, nov. 18: Lammermoori Lucia; Scheherazade (balett.)
Vasárnap, nov. 20 (este): Tannhäuser.

SELECT-MOZGO MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Egy éjszaka szünet nélkül. Főszerepekben: Siegfried Arno és Kamilla Horn. Szencziósan mulatságos vigjáték. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirdadó.

ROYAL-MOZGO MŰSORA

(Iparkamara új palotájában)
Ma, szerdán 3, 5, 7, 9 órákor premier:
Meggzólt a szívem. Alpár Gitta, Gustav Fröhlich, Halmay Tibor. német filmoperettje. (Western Electric csodabeszélőgép.)

IRANIA-MOZGO MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Senki országa. Főszerepekben: Wladimir Socoloff. Nagyhatású dráma. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirdadó.

CORSO-MOZGO MŰSORA

Szerda, csütörtök: Apasági R.-T. Ige mulatságos vigjáték. Spanyol zene és tánc. Főszerepekben: Fritz Schulte, Ralph A. Roberst, Hans Brausewetter. Jön: A második Dolly Haas film.

Szinkör-Mozgo MŰSORA

Szerdán 3, 5, 7 és 9-kor: Kadétkissasszony. Minden idők legnagyobb német filmoperettje. Gustav Fröhlich, Dolly Haas, Halmay Tibor. Rendezte: Bolváry Géza, írta: Roda-Roda, zenéjét szerezte: Robert Stolz.

Csütörtökön 4, 6 és fél 10-kor:

Pénteken 4, 6 és fél 10-kor:

Szombaton 4, 6 és fél 10-kor:

Vasárnap 4, 6 és fél 10-kor:

Tanase álma. Tanase vendégjátéka. Egy óra románul beszélő Tanase-film. Másfélóra Tanase-revü. Helyárak: Páholy 45, földszint 35 és erkély 18 lej.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, november 16.

Bukarest, 19.40: Gramofon. 20: Cselló 20.45: Lévay Ilonka kolozsvári operáénekesnő hangv. 21.15: Hegedűhangv.

Budapest, 9.15: Szalózenekari hangv. 12.05: Hangv. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Gramofonhangv. — 6: Olasz nyelvoktatás. 6.20: Cigányzene. 7.30: Lehár: A mosoly országa. Utána cigányzene.

Bécs, 10.05: Hügel zenekar szórakoztató zenéje.

Berlin, 8: Mozart: D-moll vonósnégyes. 8.35: Mozart: Rekviem.

Boroszlo, 6.15: Szórakoztató zene.

Brünn, 8: Szimfonikus hangv.

Brüsszel, 6: Szimf. hangv. 7.30: Szonáták. 9: Szórakoztató zene.

Belgrád, 9.20: Rádiózenekar.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyezzeri közténél egy szó 3 lej, vasárnapos betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állatkeresőknek 30 szaszalek kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Eladó ecetgyár üzemből, teljes berendezéssel Naszodon, esetleg más városba való átköltöztetését magamra vállalom. Moskovits ecetgyár Rodna Veche, jud. Nasaud.

Fogorvos mellé asszisztensnek, vagy gyermekek mellé román, német nyelv-tudással ajánlkozik szolid urileány, aki a varráshoz is ért. Cim a kiadóban.

24 éves kereskedősegéd nőül venné kereskedő leányát. „Alkamazás“ jelígre a kiadóba.

Keveset használt ausztráliai opozongállér olcsón eladó. Rossmanné, Papp u. 70. szám.

Hordók, 600—1000 literen felüliek, eladók. Demeter, Calea Motilor 2.

Két szoba, konyha, fürdőszoba lakást keresek. Cimeket „Pontos fizető 5“ jelígre a kiadóba.

Naponta 25—30 liter tehéntejet keresek. Rosenberg, Str. Filipescu 7.

Naponta frissen fejt kóser tehén- és bivalytej (házhöz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és túró kapható Schwartz Ignácénál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegtrárium kóst — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

Varrónó, elsőrangú francia és angol munkás vállalka nagyon olcsón a legkülönböző fazonok készítését, csakis saját lakásán: Str. Tunariilor 13 a. (volt Zapolya ucca), ajtó 2.

Egyetemi hallgatók keres nov. 15-re garantált csendes, féregmentes különbejárati szobát fürdőszoba használatlaltal, esetleg ellátással. Cim a kiadóban.

Leszerelt, 24 éves fűszer, vas, rövidáru engros, detail, mind a három nyelvet bíró kereskedősegéd állást keres. Cim a kiadóban.

itt

— Véres Bukarestből. Jitianun teg asszony rev hentest, azu szony egy akít a hente tisa megun haldokolnak.

— Uj veze ségi Ujságit csoportja. A zet kolozsvár délután tartotta a csoport népszerű részvár üdvözölté tiszteletgövté választották elnökök: Ola Kovács Jenő péntzárnok C Barzilay Istv zó Horosz Pé

— Nagy B biróhoz. A t ja tegnap átt vizsgálobírók tok tanulmá gátal néhány Nagy Pál üg döntés. Jogás tartják, hogy törvénytérk el kell rendel löbíró által cselekményt

A világ leg Nagy világrtí oldal, 300 ké kötésben 175 Vidékre után az olcsó könt

— Befező perben. A tö ja előtt kedd PaveLper tár Dobrescu üg döbeszedét, m san replikázó Xantopol vál

— Előadás ról. A Magán Alkalmazotta Unirii, v. Fö ber 16-én est ván „Uj zen kongresszusot léptidij nincs rendezőség.

— Ha aktu májkólikában, sedésben szer elérni Gono protatisben: tanácsot csak

Itt a tél! Lepje meg a Román Állami Sorsjáték II-ik osztályának sorsjegyével, melynek húzása november hó 16-án és 17-én lesz megtartva, mert **800.000 lejjelel, vagy 300.000 lejjelel, vagy 100.000 lejjelel** vagy csak 50.000 lejjelel is ennek a húzásnak főbb nyereményeivel **a tél nagyon könnyen mulik**

A legszerencsésebbek mégis csak a **BANCA ILIESCU S. A. Cluj, erdélyrészi főclárusító** sorsjegyei maradnak, melyet igazol az, hogy az előző osztályon **10,239.000 lei nyereményt prompt kifizetett**

Vegyen, vagy rendeljen azonnal nyerő sorsjegyet

FŐCLARUSÍTÓ:

Kereskedelmi Hitelintézet R. T.

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii (volt Mátyás király-tér No. 20.)

HIREK

— Véres szerelmi dráma Krajovában. Bukarestből jelentik: Krajovában a Str. Jitianun tegnap egy Maria Radu nevű asszony revolverrel lelőtte Ioan Cotisa henteset, azután önmagára lőtt. Az asszony egy detektivnek volt a felesége, akit a hentes kedvéért elhagyott, de Cotisa meguntta és elhagyta. Mindketten haldokolnak.

— Uj vezetőséget választott a Kisebbségi Újságírószervezet kolozsvári helyi csoportja. A Kisebbségi Újságírószervezet kolozsvári helyi csoportja szombaton délután tartott ülést, amelyen megválasztotta a csoport tisztikarát. A szervezet elnöksége részéről Sárkány Gábor Temesvár üdvözölte a tisztújító csoportot. A tisztújító gyűlésen a következő tisztikart választották meg: Elnök Szász Endre, al elnökök: Olajos Domokos és Szentimrei Kovács Jenő, titkár dr. Rössler Viktor, pénztárnok Öhlmacher Andor, ellenőrök: Barzilay István és Demeter János jegyző Horosz Béla.

— Nagy Pál aktáit áttették a vizsgálóbíróhoz. A törvényszék második szekciójának tegnap áttette Nagy Pál aktáit Pastia vizsgálóbíróhoz, aki megkezdte az ügyiratok tanulmányozását. A tüzetesebb vizsgálat néhány nap alatt le is zajlik és Nagy Pál ügyében megtörténik a végső döntés. Jogászai körökben valószínűnek tartják, hogy Nagy Pált nem adja ki a törvényszék és szabadlábrahelyezését is el kell rendelni, mert a budapesti vizsgálóbíró által zsarolásnak kvalifikált büncselekményt nem lehet rábizonyítani.

— A világ legmodernebb története Wells: Nagy világtörténet 2400 lej helyett, 800 oldal, 300 képpel, fűzve 130 lej, vászonkötésben 175 lej LEPAGE-nál Kolozsvár. Vidékre utánvételt, portómentesen. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét LEPAGE-tól.

— Befejeződtek a perbeszédék a Pavel perben. A törvényszék harmadik szekciójára elért kedden délután folytatódott a Pavel per tárgyalása. Dr. Popa Adam és Dobrescu ügyvéd tartotta meg vé. dőbeszédét, majd Colfescu ügyész hosszan replikázott. A késő éjjeli órákban Xantopol válaszolt Colfescu replikájára.

— Előadás a modern zenei törekvésekről. A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezetében (Piata Unirii, v. Főtér 19. I.) szerdán, november 16-án este fél 9 órakor Lakatos István „Uj zene a bécsi nemzetközi zenei kongresszuson” címmel tart előadást. Beleptidij nincs. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— Ha akut ízületi reumában, vese- és májkórában, csuszban, vagy érelmeszesedésben szenved, vagy ha javulást akar elérni Gonorrhéában, hólyaghurutban, prostatitisben: nem adhatunk önnök más tanácsot csak: vegyen Urodonalt.

— Berlijnben tanácskozások folynak a francia-német közmunkák együttes végrehajtásáról. Párizsból jelentik: Berlijnben tanácskozások folynak nagy francia-német közmunkák együttes végrehajtásáról. Ennek megvalósítása érdekében közös német-francia szervezet alakul meg.

— Kicsérlik a francia parlament miniszteri bársonyszékeit. Párizsból jelentik: Ki fogják cserélni a régi miniszteri bársonyszékeket, amelyeket a harmadik köztársaság még a császárság minisztereitől vett át. A székek nagyon megkoptak már s szükség van új bársonyszékekre. Az új miniszteri székek költsége 400 ezer frankot tesz ki.

— A kolozsvári Zsidó Közkórház orvosi köre e hó 16-án, szerdán este fél 9 órakor tartja szakülését az unitárius kollégium dísztermében. Tárgysorozat: 1. Dr. Vértess Oszkár: Elnöki megnyitó. 2. Dr. Haas: A Basedow chirurgia terápiaja. 3. Betegbemutatók.

— Franz Werfel: A Nápolyi testvérek. Hat nápolyi testvér izgalmas életregénye a mai Olaszország és a mai Európa megragadó korszakában. Az Athenaeum 68 lejes diszvásonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3-400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lapeganál Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

— Ügyvédi hír. I. Sraibman ügyvéd Bucaresti, Strada Blanari 6., a Zsidó Párt központi jogvédő irodájának ügyvédje mindennemű peres és perenkívüli ügyekben a jogkereső közönség rendelkezésére áll.

— Az agrárreform egyes rendelkezéseit módosító törvény (Mon. Of. 257-982) magyar fordítása kapható Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandului 24. Ára 30, vidékre 40 lej. Postabélyegben is beküldhető.

— Orvosi hír. Dr. Ihász Béla fogorvos rendelését megkezdte a Reg. Ferdinand (v. Wesselényi M. u.) 22. szám alatt.

— Epe- és májbetegségeknek, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvizet a hasi szervek működését élelnebb tevékenységre serkenti.

— Móríc Zsigmond: Forr a bor. A nagy diákok, az élet küszöbén álló fiatal emberek életének remek regénye, a nagy író legújabb műve. Az Athenaeum 68 lejes diszvásonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3-400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lapeganál Cluj. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

— December 15-éig be kell váltani a papírszázejeseket. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala köztudomásra hozza, hogy az 5000 lejesek december 1-i és a 100 lejes papírpénz december 15-i beváltási határidejét semmiesetre sem fogják meghosszabbítani, úgy, hogy ezen időpontig fogadja csak el a bank a bankjegyeket beváltás végett.

— A japán költségvetési előirányzat 2235 millió yent tesz ki. Londonból jelentik: A japán költségvetési előirányzat 2235 millió yent tesz ki. 662 milliót szántak a hadügyminisztérium és 472 milliót a tengerészet kiadásaira, tehát a kiadások felét fegyverkezési költségek teszik ki.

— Leucuta doktor lemondott a futball szövetség elnökségéről. Bukarestből jelentik: Dr. Leucuta Aurel, az Országos Futballszövetség elnöke tegnap este lemondott a központi tanács hétfő esti ülésén. Leucuta dr. bizonyos kérdések tisztázása végett vizsgálat megindítását indítványozta, amihez azonban a tanács többsége nem járult hozzá. Emiatt történt a lemondás, ami annál sajnálatosabb, mert a volt elnök, aki országgyűlési képviselő is és a miniszterelnök szűkebb környezetének egyik tagja, a legtermészetesebb sportvezetők közé tartozik és félő, hogy az ő távozása a futballszövetség éléről olyan áramlatoknak nyit majd utat, amelyeket főként Leucuta tartott onnan eddig távol.

— Nemzetközi Fizetések Bankja meghosszabbította Németország kilencvenmillió dolláros kölcsönét. Bázélből jelentik: A Nemzetközi Fizetések Bankja igazgatótanácsa tegnapi ülésében a világgazdasági konferencia napirendjére kerülő problémákkal foglalkozott. Meghosszabbították — az Angol Bank, a Francia Bank és a newyorki Federal Reserve Bank jóváhagyásától feltételezetten — Németország lejáró 90 millió dolláros kölcsönét újabb három havi időtartamra.

— Tegnap az egész német birodalom területén Hauptmann-ünnepségek voltak, a nagy költő hetvenedik születésnapján. Berlinből jelentik: Tegnap az egész birodalom területén Hauptmann-ünnepségek voltak a nagy költő hetvenedik születésnapján. A színházakban Hauptmann-darabokat játszottak. A berlini Statsteaterben hivatalos ünnepség volt, amelyen a hivatalos Németország ünnepelte a jubilánst. Miklas osztrák szövetségi elnök Gerhardt Hauptmannnak a nagy arany érdemrendet a csillaggal adományozta. A porosz kormány is hasonló kitüntetést adott a jubiláns nagy írónak.

— December 12-én nemzetközi cukorkonferencia kezdődik Brüsszelben. Brüsszelből jelentik: December 12-én nemzetközi cukorkonferencia kezdődik a belga fővárosban. Remélik, hogy az értekezlet ezuttal eredményesen fog befejezést nyerni. A cubai készletek ugyanis a tornádó- és szökőárkatasztrófa következtében nem fognak az ideai természetesen növekedni s így Cuba talán nem fog ragaszkodni 115 ezer tonnás exporttöbblet megállapításához, ami csak Jáva és Németország rovására lett volna teljesíthető.

— Egy görög mérnök emberi erővel hajtható repülőgépet szerkesztett. Londonból jelentik: Hazolglion Arisztotelesz görög mérnök emberi erővel hajtható repülőgépet szerkesztett. A találmányt anemopteronnak nevezte el. A gép teljes súlya pilótával együtt 450 font. Kerék-pár szerkezete 8 lóerőt fejt ki. Maximális magasba emelkedése 12 ezer láb. A légi kerékpár három óra hosszat lebeghet a levegőben anélkül, hogy a pilótának mozgátnia kellene a pedálszerkezetet.

— Jimmy Walker, Newyork volt főpolgármestere utban van Európa felé. Londonból jelentik: Jimmy Walker volt newyorki főpolgármester a Conte Grande felzetén utban van az óceánon át a kontinens felé. A volt főpolgármester Betty Comptonnal, régi barátjával utazik. Tartja magát a hír, hogy Walker nem száll ki Olaszországban, hanem a legközelebbi hajón folytatja útját India felé, ahol a mysorai maharadzsa vendégeként hosszabb ideig vadászaton fog részt venni.

— Fizetésképtelen lett a bécsi Carlton szálloda. Bécsből jelentik: A Carlton szálló fizetésképtelensége ügyében folyik a kényszerrengzési eljárás. A tulajdonos részéről 35 százalékos kvótát ajánlanak fel a hitelezőknek. A szállodai üzemet egyelőre még fentartják.

— Ki bolond közönséges tollal írni, mikor már 150 lejtért kap remek 14 karátos arany föltőtollat. Azonnal rendelje meg. Nem tetszőt becserél Lepage Cluj.

Az Uj Kelet könyvjegyzéke

Körmendi: Ind. 715	32 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	32 L
Emil Ludwig: Mussolini	57 L
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám	56 L
Heltai: Életke	67 L
Károly Sándor: Az 500-ik emelet	40 L
B. Russel: Kina	90 L
Kassák Lajos: Angyalföld	65 L
Jarnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móríc Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret	44 L
Katajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban	44 L
Szitnyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Smeljev: A pincér	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem	44 L
Heltai Jenő: Almokháza	44 L
Sigrid Undset: Tavasz	44 L

UJ KELET Legújabb hírek

A király ünnepélyes trónbeszéddel megnyitotta a kamarát

A trónbeszéd programot adott az összes napirenden lévő kérdések megoldására

Bucuresti. Bukarest, november 15. Ma délelőtt a szokásos ünnepélyes formák között megnyitotta a parlament őszi ülészsaka. A királyi palotától a kamara épületéig terjedő útvonalon nagy tömegekben állt sorfalat a főváros lakossága, amely élénken megéljenyezte a testőrszázada kíséretében a parlament megnyitására vonuló királyt és trónörökösét.

A képviselők és szenátorok, valamint a kormány tagjai fél 12-kor a patriarcha székesegyházában Tedeumot hallgattak, majd átvonultak a kamara üléstermébe. Csakhamar megjelent a diplomáciai testület is, teljes számban és a tábornoki kar, amely a miniszteri székeken foglalt helyet, míg a kormány tagjai az elnöki emelvényen várták a királyt.

Pontban 12-kor jelentette Bratescu-Voinesti háznagy a király jövetelét és néhány pillanat múlva szünni nem akoróvációk közepette jelent meg Károly király a teremben és foglalta el helyét Mihai vajdával együtt az emelvényen. A király mosolyogva várta végig a lelkes üdvözlés befejezését, majd érces, csengő hangon olvasta fel a következő trónbeszédet:

A királyi trónbeszéd

Szenátor Urak! Képviselő Urak!
Boldog vagyok, hogy ismét a nemzet képviselői között lehetek, akik a rendkívül nehéz időkben vállalták a feladatot, hogy szolgálják a hazát. A pénzügyi és gazdasági válság igen nagy hatással van az ország helyzetére. Ezért közös munkával kell törekedni az ország gazdaságának és termékeinek megfelelő értékesítésére és a legproduktívabb elem, a parasztság életszínvonalának felemelésére.

Külpolitikai tekintetben a szerződések és nemzetközi egyezmények respektálása, az összes államokkal való jóviszony fenntartása és a Népszövetséggel való szoros együttműködés képezik kormányunk céljait, amelynek bekepelitkáját az egész román nép magáévá teszi.

Szenátor Urak! Képviselő Urak!
A kormány a költségvetés egyensúlyozását célozza, ezzel egyidejűleg reorganizálva a pénzügyi apparátust, megerősítve a központi kontrollt.

Az adókövetés radikális megváltoztatása, az ellenőrzés és adóbehajtás reformja, az összes adóemnek új alapokra való fektetése lesznek ennek a munkának legközelebbi céljai.
Az egyenesadókat, a bélyegilletékeket, az iktatási illetékeket, az alkoholmonopóliumot, a petróleumilletékeket, a luxusadót, a forgami adót, a látványossági adót és az automobililletékeket kell teljesen új alapokra fektetni. Reorganizálni fogják a vámokat is.

A havi bevételek és kiadások egyensúlyozása után a kormány gondoskodni fog a hátralekötött kiegyenlítéséről is. Szükségesnek mutatkozik a nyugdíjak reformja is, hogy ebben a kérdésben az egység szempontjai érvényesüljenek.

Szenátor Urak! Képviselő Urak!
Az államadóságok rendezése és fizetése végett

a külföldi pénzügyi körökkel az előző kormány által megindult tárgyalásokat kormányunk folytatni fogja az ország érdekeinek szemelött tartásával célozva a Népszövetséggel való együttműködést.

A nemzeti valutát meg fogjuk védeni a stabilitás jegyében, amiért annyi áldozatot hoztunk.

Kormányunk célja új termelési lehetőségeket nyitni, amelyek új jövedelmi forrásokat teremtenek, úgy a magánháztartásnak, mint az államnak. A nemzeti termelés javítása és tökéletesítése is a cél és a termékek lehető legjobb értékesítése.

A kormány a mezőgazdaság talpraállítására

érdekében különböző intézkedéseket fog eszközölni. Többek között módosítja a mezőgazdasági kamaráról szóló törvényt, hogy ezen intézményt még közelebb hozza a gyakorlati élethez. Alttalánossá teszi a telekkönyvet még a kataszteri munkálatok befejezése előtt.

A kormány célja a mezőgazdasági hitel újra megteremtése, rövidlejáratú és alacsony összegű hiteleket szerezve az arra szoruló gazdáknak, Gondoskodni fog arról, hogy a Mezőgazdasági Hitelintézet megkezdje működését.

Szenátor Urak! Képviselő Urak!
Románia résztvevett azokban a nemzetközi konferenciákon (Stresa, Lausanne),

amelyek a keleteurópai exportáramok szolidaritását hangsúlyozták ki. London, ba is elküldjük képviselőinket, hogy a nemzetközi gazdasági konferencián is le-szegezzük álláspontunkat. A fluktuáció következtében szükséges a bevétel és kivitel szabályozása. Nagyon fontos, hogy az állam érdekei e szempontból is kellően meg legyenek védve.

Ami az ipari termelést illeti, az ipar cikkek árait egyensúlyba kell hozni a mezőgazdasági termékek áráival. Ezért a kormány megfelelő intézkedéseket fog tenni a kartellált vállalatok szabályozására.

Szükségesnek tartjuk a kisiparosok felkarolását és ugyancsak az ipari törvény

Az uralkodó, mint „miniszter-kolléga” vett részt a tegnapi minisztertanácson

Politikai körök szerint hosszú parlamenti szesszióra van kilátás. A Goga-Lupu-Iunian-front megkezdte a harcot a lej restabilizálása érdekében

Bucuresti. Bukarest, november 25. Tegnap este a Calea Victoriei-n levő királyi palotában minisztertanács volt az uralkodó részvételével.

A király hangszólta, hogy mint kolléga vesz részt a tanácskozáson.

Maniu miniszterelnök felolvasta a trónbeszédet, amelynek egyes pontjainál az uralkodó felvilágosításokat kért és kapott. A király főleg pénzügyi és közigazgatási kérdések iránt érdeklődött. A minisztertanács végeztével az uralkodó aláírta a trónbeszédet, amellyel ma megnyitja a parlament őszi ülés szakát.

A minisztertanács után Maniu elnökletével összeült a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa. Elhatározták, hogy a jövő hétre összehívják a párt végrehajtó bizottságát, amikor már Miha. lache elhagyta a szanatóriumot. Az elnöki tanács tudomásul vette Iunian ki lépését a pártból és határozatát a végrehajtó bizottság elé fogja terjeszteni.

A kormánypárt ma értekezletet tart, hogy a törvényhozás új tisztikarának

megválasztásához megejtse a jelöléseket.

Politikai körök szerint

a ma megnyitott parlamenti ülészakán igen hosszú tartamú lesz

és valószínűleg meg kell majd hosszabítani. Az ülészak a Maniu-kormány bemutatkozása jegyében nyílik meg és előreláthatólag igen heves és élénk viták várhatók a különböző problémák körül. A liberálisok nem vesznek ugyan részt a megnyitáson, annál tevékenyebb részt fognak vállalni a vitákban. Elsősorban a külügyi kérdéseket fogják feszegetni és követelik majd a parlament külügyi bizottságának sürgős összehívását. A külügyi kérdésekben egyébként nemcsak ellenzékiek, hanem kormánypártiak felszólalása is várható. A pénzügyi javaslatok is nagy vitát fognak támasztani és itt fog először a Goga-Lupu-Iunian front harcba bocsátkozni a restabilizáció, a konverzió ki-szélesítése és a külföldi kuponok fizetésének felfüggesztése érdekében.

Keresd az asszonyt!! Biró

nőidivatáruházaiban, Cluj, Regele Ferdinand 11/a alatt, mert minden bizonyosan ott választja meg őszi ruhakelme és kabát-anyag szükségletét!

Szolgáljanak tájékozással az alanti irány árait:

1 mtr. I. o. sport flanel	21 L	1 mtr. gyönyörű mintás flanel	42 L
1 mtr. sima himalája flanel	33 L	1 mtr. gyönyörű tweed ruhakelme	48 L
1 mtr. garantált jó mosó cérna barchet	38 L	1 mtr. gyönyörű francia düftin bársony	68 L

„Yo-Yo” szórakoztató játékok kiosztása január 1-ig!

Biró Nőidivatáruháza

Reg. Ferd. 11a Cluj

A Szent László kellemes illatú piper-szappan fertőtlenítő hatása megóvja betegségekétől

hozással lesz kapcsolatos a bányatörvény és az energiatörvény módosítása, továbbá az ipar és kereskedelmi kamarák át-csoportosítása az újabb követelmények megfeleltetésére.

Az élet normalizálásához tartozik a közlekedési vonalak és eszközök fokozottabb rendbehozatala és fejlesztése. Ezzel kapcsolatban fog megtörténni a közlekedés, ügyi és közmunkügyi minisztérium reorganizálása, a CFR adminisztrációjának átszervezésével kapcsolatban.

Ami a közigazgatást illeti, az adminisztrációtörvény módosításra szorul, ami az elmúlt idő tapasztalatai alapján fog megtörténni. A fő elv a decentralizáció és a helyi autonómia, megfelelően biztosítva az ellenőrzést. A helyi kerületek pénzügyeit biztos alapokra kell fektetni és ez széleskörű autonómiájuk utján lesz lehetséges.

Reorganizálásra szorul a rendőrség és esendőrség intézménye.

Szenátor Urak! Képviselő Urak!
Ami a kisebbségeket illeti, kormányom folytatni fogja azt a politikát, amely rájuk az állam védelmét terjeszti ki, biztosítva kulturális, szociális és vallási érdekeiket.

Kormányom önkö felé fogja terjeszteni az új választói törvényjavaslatot, amely a megynkénti proporcionalitás elvén fog felépülni.

Az összes provinciák egyesülése szükségessé teszi a törvényegységités s kormányom ennek a nagyfontosságú szem-pontnak megvalósítása végett fogja a törvényhozás elé terjeszteni a polgári, a büntető, a kereskedelmi és váltó jog egységitéséről szóló javaslatát.

A közoktatásügyi minisztérium tudatában annak a feladatnak, amely az ország kulturájának kiépítésénél és fejlesztésénél reá harul reformálni fogja a közoktatás minden ágazatát, a főiskolai oktatást, a baccalaureátust, a középiskolai elemi és szakiskolai oktatást, tökéletesítve azokat az intézményeket, amelyek a nép jövőbeni vezetőit képezik ki az elméleti és gyakorlati tudományokban.

Szenátor Urak! Képviselő Urak!

A népjólét és társadalmi gondoskodás terén sok a tennivaló. Kormányom reformálni fogja az IOV egész intézményét. Elsőrendű gondoskodás tárgyát kell, hogy képezze az ország közegészségügye és az erre vonatkozó törvények módosításai. Fel fogják állítani a munkakamarákat, melyek a munkaadók és munkások közötti egységet kívánják előmozdítani. A professzionális jurisdikció megvalósítása is a kitűzött feladatok közé tartozik.

Szenátor Urak! Képviselő Urak!
Nehezebb időkben, mint valaha, kezdik meg önk munkásságukat. Meg vagyok győződve arról, hogy önk lelkiismeretesen fogják teljesíteni ezt a munkát, amelyre Isten áldását kérem.

A király beszédét végig kísérte a parlament tagjainak lelkes éljenzése, a trónbeszéd befejeztével pedig percekig zúgott a taps és éljenzés.

Végül Maniu Gyula miniszterelnök közölte a törvényhozás tagjaival, hogy az uralkodó a rendes ülésszakot megnyitottan nyilvánította és ezzel a törvényhozás mai ünnepi ülése véget ért.

A király és kísérete ezután visszatért a királyi palotába.

Délután a kamara megkezdte rendes tanácskozásait.

Faxa D...
olátite...
No. 324.7

Nobel d...

A svéd A...
díjat John...
jött meg ar...
sítotték ez...
tetésben. A...
követették...
két ország...
tekintetben...
és azt akar...
ilyen irodal...
sék. Angli...
vánságában...
küldte Sto...
egyensége...
Amint az...
rült is neki...
nyerte a dí...
amely ma...
nére is, sz...
De nem ez...
is Galswort...
súly, hanem...
visel az iro...
egészen sz...
vezetél ir...
a polgári os...
éli Angliába...
nagyobb tra...
ez a kimaga...
éles szemmel...
venciók mög...
korhadtságát...
fedez fel az...
osztályt mé...
Az angolok...
litikai repre...
a kitüntetés...
előtt fejcsóvá...
meg az embe...
azonban ez a...
rendje. A pol...
titkos redői k...
irodalmat is...
hatott, külf...
Ma? Aki mű...
segeit valame...
tud megélni...
közásban kell...
művészi érték...
worthy, ez a s...
lett, ez annal...
erősen gyakor...
gyon jó, hogy...
nek ilyen külf...
amilyen Galsv...
Legutóbb...
nyerte el az a...
Ó a munkássá...
hirdetők, Mos...
tálója lett a...
magasabb társ...
bizonyára ez...
azt megcsinál...
lia számára.

A hetvené...
Hauptman

A számozat...
korszakában a...
önmegeztelést...
ünnepelhetnek...
hivatást, amel...
nált.

Eme ritka p...
hardt Hauptma...
író, aki immár...
kezett el anélk...
árulásának" va...
dött volna.

Ez pedig nag...
jainkban, amik...
a szellemi ham...
tempó, mint kü...
zetesebb szimpt...
az irodalom és...
geljébe.

Gerhardt Hau...
maradt, mint az...
a lovag pengéje...
sége. Érdek, me...
sikerhajászat n...
Ifjuságának f...
a német szociáli...
nem törött deré...
germán mélység...
melyből a Lélek...
hozta fel.

A szociális va...
musában vergő